

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO
NR. XI-1375 15 ir 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS ĮSTATYMO NR. XI-1537 42 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BRANDUOLINĖS
ENERGIJOS ĮSTATYMO NR. XI-1537 47 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 36
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 44 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 15 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. XI-1537 42 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1538 47 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 36 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai (toliau – Įstatymų projektai) parengti siekiant pakeisti Energetikos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstatymų nuostatas rengiantis bendrosios Europos valiutos euro įvedimui Lietuvos Respublikoje nuo 2015 m. sausio 1 d.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo 31 ir 32 straipsnius, taip pat į Nacionalinio euro įvedimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 604, II skyriaus trečiąjį skirsnį bei vykdant Nacionalinio euro įvedimo plano įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 4 d. nutarimu Nr. 1173, 1.3.6 priemonę, iki euro įvedimo dienos turi būti pakeistos teisės aktų nuostatos, kuriose teikiama nuoroda į nacionalinę valiutą (litą), numatyta atsiskaitymo ar mokėjimo litais taisyklė arba tam tikros vertės ar dydžiai nurodyti litais (šie dydžiai turi būti perskaičiuoti ir nurodyti eurai).

Įstatymų projektais siekiama vietoj nuorodos į nacionalinę valiutą – litą, pateikti nuorodą į bendrąją Europos Sąjungos valiutą – eurą, visas skaitmenines vertes, nurodytas litais, siekiama perskaičiuoti ir nurodyti eurai, padaryti kitus pakeitimus, būtinus dėl numatomo euro įvedimo Lietuvos Respublikoje.

Įstatymų projektuose numatomi pakeitimai susiję tik su euro įvedimu, kitų pakeitimų nėra siūloma.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus inicijavo ir parengė Energetikos ministerija. Įstatymų projektus rengė Energetikos ministerijos:

– Atsinaujinančių energijos išteklių skyrius (vyriausioji specialistė Dovilė Almanytė, tel. 870664696, el. p. dovile.almanyte@enmin.lt; skyriaus vedėja Ieva Kuodė tel., 870664997, el. p. ieva.kuode@enmin.lt);

– Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyrius (vedėja Asta Žalnieriūtė, tel. 8 706 64780, el. p. asta.zalnieriute@enmin.lt);

– Naftos ir dujų skyrius (vyr. specialistė Sandra Kinderė, tel. 8 706 64676, el. p. sandra.kindere@enmin.lt; vedėjas Dainius Bražiūnas, tel. 8 706 64912, el. p. dainius.braziunas@enmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami įstatymo projekte aptarti klausimai

Keičiamuose įstatymuose pateikiama nuoroda į nacionalinę valiutą – litą, skaitmeninės įstatymuose nustatytų dydžių (prievolių įvykdymo užtikrinimo, kompensacijos, materialinės atsakomybės, baudų ir kt. dydžių) vertės taip pat yra nustatytos ir išreikštos litais.

Keičiamame Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme branduolinės energetikos objektą eksploatuojančios organizacijos materialinės atsakomybės dydis už branduolinę žalą, padarytą kiekvienos branduolinės ir (ar) radiologinės avarijos ar branduolinio incidento metu, apriojamas suma Lietuvos Respublikos litais, kuri yra ekvivalentiška minimaliam atsakomybės dydžiui, nustatytam Vienos konvencijos V straipsnyje, o atsakomybės dydis apskaičiuojamas pagal oficialų Lietuvos Respublikos lito ir Jungtinių Amerikos Valstijų dolerio kursą, paskelbtą Lietuvos banko žalos padarymo dieną. Įvedus eurą Lietuvos Respublikoje, Lietuvos banko nustatomas ir skelbiamas oficialus lito kursas užsienio valiutų atžvilgiu bus neaktualus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymų projektais siekiama vietoj nuorodos į nacionalinę valiutą – litą pateikti nuorodą į bendrąją Europos Sąjungos valiutą – eurą; vietoj nuorodos į Lietuvos banko nustatomą ir skelbiamą oficialų lito kursą užsienio valiutų atžvilgiu (Lietuvos banko nustatytą lito ir užsienio valiutų santykį) – nuorodą į Europos centrinio banko paskelbtus orientacinius euro ir užsienio valiutų santykius. Vertės litais į vertes eurai perskaičiuojamos vadovaujantis šiuo metu Europos Sąjungos tarybos nustatytu neatšaukiamu nustatytu oficialiu lito ir euro kursu (1 EUR – 3,4528 LTL) ir Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo 7 straipsniu ir suapvalinamos iki reikšmių, kurias būtų patogu taikyti.

Siekiant užtikrinti sklandų Branduolinės saugos įstatymo nuostatų taikymą pasikeitus nacionalinei valiutai, projekte siūloma pakeisti 47 straipsnį ir jame nurodytų baudų dydžius ir juridinio asmens bendrųjų metinių pajamų dydžius litais perskaičiuoti į eurus. Vertės litais į vertes eurai perskaičiuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymu ir Europos Sąjungos tarybos nustatytu neatšaukiamu nustatytu oficialiu lito ir euro kursu (1 EUR – 3,4528 LTL). Po perskaičiavimo į eurus apvalinta vieno euro tikslumu visais atvejais paliekant perskaičiuotą skaičių eurai nepakitusį, t. y. apvalinimas atliekamas asmenų, turinčių pareigą mokėti baudą, naudai. Tokia apvalinimo taisyklė leidžia nepadidinti galimų skirti piniginių baudų ribų.

Šiuo metu galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje numatytas gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 50 litų už 1 kW, šią 50 Lt sumą perskaičiavus eurai gaunama 14,4810 eurų suma, kuri suapvalinama iki 14,48 eurų (0,003 Lt mažiau, nei galiojančioje įstatymo redakcijoje). Šiuo metu galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 8 dalyje numatytas kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 65 litų už 1 kW, šią 65 Lt sumą perskaičiavus eurai gaunama 18,8253 eurų suma, kurią siūloma suapvalinti į mažesnę pusę iki 18 eurų (2,85 Lt mažiau, nei galiojančioje redakcijoje). Atsižvelgiant į apvalinimo skirtumą, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje numatytą mažesnę gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo vertę eurai, elektros tinklų operatoriui būtų pateikiamas mažesnės vertės prievolių įvykdymo užtikrinimas. Tuo atveju, jeigu gamintojas nevykdo arba netinkamai vykdo įsipareigojimus įrengti naujus arba plėsti esamus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus, elektros tinklų operatorius turėtų teisę pasinaudoti mažesnės vertės prievolių įvykdymo užtikrinimu, kuris gali būti naudojamas elektros tinklų plėtrai, reikalingai atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiams prijungti. Taip pat, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 8 dalyje numatytą mažesnę kompensacijos vertę eurai, gamintojas turėtų mokėti mažesnę kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti sumą.

Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūloma pakeisti 44 straipsnio 5 dalį ir joje nurodytą sumą litais perskaičiuoti į eurus. Šio įstatymo 44 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad gamtinių dujų įmonės metinėse finansinėse ataskaitose turi pateikti informaciją apie vieno milijono litų ir didesnės vertės sandorius, sudarytus su susijusiomis įmonėmis. Po perskaičiavimo į eurus apvalinta vieno euro tikslumu visais atvejais paliekant perskaičiuotą skaičių eurai nepakitusį, t. y. apvalinimas atliekamas asmenų, turinčių pareigą mokėti baudą, naudai. Tokia apvalinimo taisyklė leidžia nepadidinti

galimų skirti piniginių baudų ribų. Keičiant 44 straipsnio 5 dalyje minimą sumą į eurus, gaunama 289620,0185, ši suma apvalinama iki 289620,00. Įstatymu reguliuojamiems teisiniams santykiams apvalinimo skirtumas iš esmės įtakos neturės.

Energetikos įstatymo projektu siūloma pakeisti 36 straipsnyje numatytas baudas litais į baudas eurai. Po perskaičiavimo į eurus apvalinta vieno euro tikslumu visais atvejais paliekant perskaičiuotą skaičių eurai nepakitusį, t. y. apvalinimas atliekamas asmenų, turinčių pareigą mokėti baudą, naudai. Tokia apvalinimo taisyklė leidžia nepadidinti galimų skirti piniginių baudų ribų. Šiuo įstatymo projektu siūloma pakeisti 36 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktus ir 36 straipsnio 2 dalies 1 punktą numatytą baudą – 1000 Lt į 289 eurų, suapvalinus 289,62. Taip pat įstatymo projektu siūloma pakeisti 36 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 36 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytą 2000 Lt baudą į 579 eurų, suapvalinus 579,24. Taip pat 36 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą baudą – 50000 Lt į 14481 eurų. Įstatymo 36 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta bauda 1000 000 Lt – siūloma keisti į 289620 eurų, suapvalinus 289620,0185. Šiuo įstatymu reguliuojamiems teisiniams santykiams apvalinimo skirtumas iš esmės įtakos neturės.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektų įgyvendinimas nesusijęs su verslo sąlygomis ir jo plėtra. Įstatymų projektų nuostatų įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įgyvendinant Įstatymų projektais siūlomas nuostatas, priimti naujų, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose nėra apibrėžiamos naujos sąvokos ir, atitinkamai, jas vardijantys terminai.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymų projektų įgyvendinimui nebus reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus specialistų vertinimų ar išvadų nebuvo gauta.

14. Įstatymų projektų reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems Įstatymų projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: euras, valiuta.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
